GAZETA POLSKA

Prenumerata w miéjscu kwartalnie złp. 12 — miesięcznie złp. 4. Ner pojedynczy gr. 10.

N^RO 148.

Prenumerata na prowincji z opłatą pocztową złp. 20 kwartalnie.

w Warszawie dnia 4 Czerwca 1829 roku we Czwartek.

WIADOMOSCI HANDLOWE.

AMSZTERDAM. — *Dnia* 26 *maja.* — Pszenica i na wczorajszym targu dobry odbyt miała; za polską 128 funtową białopstrokatą, płacono 425 Fl., pośledniejszą tejże wagi po 420 Fl., pstrokatą 128 fun. po 412 Fl., nową 125 i 126 fun. po 380 do 390 Fl. (Łaszt amszter. trzyma 28 ¼ korca; Fl. amszt. 3 ½ złp.)

FRANCJA. — Podług rapportów z 15 główniejszych targów zbożowych, pokazuje się, że na 7 staniała cena zboża, na pięciu podniosła się nieco, a na trzech została bez zmiany. Zdaje się że ceny zboża spadną w ogólności, bo wszystko zapowiada piękne i obfite żniwa.

LISBONA. — *Dnia* 9 *maja.* — Ciągła niepogoda zdaje się zapowiadać, że żniwa nie będą pomyślne i obfite, albowiem nie wszędzie zasiewy można było poczynić. Dziś byłoby jeszcze zawcześnie oznaczać ilość jakiéj z zagranicy potrzebować będzie stolica, ale to więcéj nad 6 lub 8 tysięcy łasztów nie uczyni. — Winniśmy dodać, że niższa klassa ludności jest bardzo ubogą, wątpić przeto można, aby pokup na pszenicę był znaczny, i wypadnie się ograniczyć na pośledniejszych gatunkach zboża.

WIADOMOSCI KRAJOWE i ZAGRANICZNE

KRÓLESTWO POLSKIE — Warszawa.

— Przez postanowienie Najjaśniejszego CESARZA i KRÓLA JMCI wydane w dniu 12 (24) maja b. r., mianowani zostali:

Kawalerami Orderu S. Stanisława III. Klassy. — Józef Cipolla, Radca Nadworny, Pomocnik Mistrza obrzędów Dworu Ces. Rossyjskiego. — X. Adam Paszkowicz, Archidjakon metropolitalny Warszawski. — X. Jan Onoszko, Rektor głównego Seminarjum Warszawskiego. — Józef Koitkowski, Kapitan gwardji odkommenderowany do Sekretaryatu Jeneralnego J. C. M. W. Xięcia Cesarzewicza. — Teodor Paprocki, były Pisarz Sądu Sejmowego. — Jan Uniatycki, Pisarz Sądu App. — Józef Zacharkiewicz, były Dyrektor Kancellarji Sądu Sejmowego. — Tomasz Lebrun, Sekretarz utrzymujący protokół Ogólnego zgromadzenia Rady Stanu. — Maciej Wierzejski, Sekretarz Archiwista Rady Stanu. — Jan Zieliński, Sekretarz w Kommissji Instrukcyjnéj w Radzie Stanu. — Bonawentura Adamowski, Referent Rachmistrz przy Delegacji Administracyjnéj. — Wincenty Koitkowski, Sekretarz Redaktor w Biórze Rady Stanu. — Jan Krzyżanowski, Inspektor Jeneralny przy Kr. Warszawskim Uniwersytecie. — X. Jakób Białobrzeski, Rektor Szkoły Wydziałowéj w Węgrowie. — X. Paweł Chrzanowski, Rektor szkoły Wojewódzkiéj w Łomży. — X. Bazyli Kowalski, Rektor Szkoły Wdzkiéj w Pinczowie. — Ignacy Fijałkowski, Doktor Medycyny i Professor Kr. Uniw. Warsz. — Jan Młodzianowski, Szef bióra w Kom. Rz. Sprawiedliwości. — Felicjan Otocki, Sędzia Pokoju. — Baltazar Kujawski, Sędzia Pokoju. — Piotr Grabowski, Sędzia Pokoju. — Filip Libiszewski, Sędzia Pokoju. — Andrzéj Górski, Sędzia Pokoju. — Jan Wilczkowski, Sędzia Pokoju. — Jan Wilczkowski, Prokurator przy Sądzie kryminalnym Województw Lubelskiego i Podlaskiego. — Adam Tatarowicz, Prokurator przy Tryb. Cyw. Wdztwa Lubelsk. — Piotr Łazowski, Prokurator przy Trybunale Cywilnym Województwa Augustowskiego. — Jan Wiesiołowski, Zastępca Prokuratora przy trybunale cywilnym Województwa Mazowieckiego. — Stanisław Lubieniecki, Sędzia Trybunału Cywilnego Wojew. Sand. — Telesfor Dziedzicki Sędzia Trybunału Cyw. Wojew. Maz. — Jan Czerski, Sędzia Trybunału Cyw. Wojew. Lubelsk. — Karól Podgórski, Sędzia Tryb. Cyw. Wojew. Sandom. — Edward Glass, Sędzia Tryb. Cyw. Wojew. Płockiego. — Wilhelm Ziemięcki, Sędzia Prezydujący w Sądzie Polic. Popraw. Wydz. Płockiego. — Wojciech Szaniawski, Sędzia Prezydujący w Sądzie Polic. Popraw. Wydz. Zamojskiego. — Juljusz Wyrzykowski, Sędzia Prezydujący w Sądzie Policji Poprawczéj Wydziału Łomżyńskiego. — Józef Kruszewski, Sędzia Prezydujący w Sądzie Poli. Poprawczéj Wydziału Kalwaryjskiego. — Andrzéj Ostromęcki, Podsędek Sądu Policji Powiatu Czerskiego. — Józef Krzyżanowski, Naczelnik Wydziału w Kom. Rz. Spraw Wewnętrznych i Policji. — Maurycy Kossowski, Dyrektor Kancellarji téjże Kommissji. — Stanisław Sosnkowski, Naczelnik Wydziału w Kom. Rz. Spraw Wewnętrznych i Policji. — Stanisław Geppert, Asse. w Dyr. Jen. Tow. Ogniowego. — Antoni Makarowicz, Assesor w téjże Dyrekcji. — Jacek Szymański, Kommis. w Dyrekcji Jenerl. Poczt. — Antoni Paprocki, Kommis. Wojew. Krak. — Wincenty Stokowski, Kommissarz w téjże Kommissji. — Edward Watson, Kommis. w Kom. Wojew. Sandom. — Michał Garlicki, Kommis. w téjże Kommissji. — Ignacy Komar, Kommis. w Komissji Wojew. Augustowskiego. — Marcin Skonieczny, Kommissarz w Kom. Wojew. Płoc. — Stanisław Makomaski, Kommissarz w Komis. Województwa Mazowieckiego. — Stanisław du Laurans, Kommissarz Woje-

wódzki, delegowany do Obwodu Olkuskiego. Felix Nowowiejski, Kommissarz Woje. delego. do Obwo. Opoczyńs. Szymon Bobrowski, Kommissarz Wojewódzki Delegowany do Obwodu Piotrkowskiego. — Ignacy Wolanowski, Kommissarz Wojewódzki Delegowany do Obwodu Zamojskiego. — Józef Radzimiński, Kommissarz Wojewódzki Delegowany do Obwodu Sochaczewskiego. — Kazimierz Miecznikowski, Radny Urzędu Municypalnego M. S. Warszawy. — Michał Czarnecki, Radny Urzędu Municypalnego M. S. Warszawy. — Xawery Królikowski, Radny Urzędu Municypalnego M. S. Warszawy. — Wawrzyniec Zabłocki, Radny Urzędu Municypalnego M. S. Warszawy. Stanisław Dziewulski, Sekretarz Jeneralny w Kom. Wojew. Kaliskiego. — Jan Buczyński Dyrektor Kancellarji Senatu. Adam Rudnicki, Radca Referent lekarski w Kom. Rz. Spraw Wewn. i Policji. — Józef Wentzl, Sekretarz w Kom. Rz. Spraw Wewnętrznych i Policji. — Kazimierz Suffczyński, Kommissarz Wojew. w Obwód Warszawski delegowany. — Filip Czajkowski, Naczelnik Głównego Urzędu Pocztowego w Kaliszu. — Karól Rosenberg, Fizyk Woiewódzki w Województwie lubelskiém. — Jan Stompf, Inspektor Jeneralny Korpusu Kr. Dróg i Mostów. — Józef Reizer, Inżenier w korpusie Kr. Dróg i Mostów. — Józef Schouppe, Inspektor Jeneralny w korpusie Kr. Dróg i Mostów. — Leon Chodynicki, Inspektor Jeneralny w korpusie Kr. Dróg i Mostów. — Teodor Urbański, Inspektor Jeneralny robót wodnych. — Władysław Miniewski, Sekretarz Jeneralny w Kom. Rz. Przychodów i Skarbu. — Antoni Zgłobicki, Kassjer Jeneralny. — Wojciech Bojarski, Naczelnik Sekcji Buchhalterji w Kom. Rz. Przychodów i Skarbu. — Józef Kostyałł, Naczelnik Sekcji Poborów w Kom. Rz. Przychodów i Skarbu. — Jan Łuszczewski, Nadrachmistrz w Kom. Rz. Przychodów i Skarbu. — Józef Smoliński, Naczelnik wydziału Konsumcyjnego w Kom. Rz. Przychodów i Skarbu. — Gebhard, były Inspektor Loterji. — Joachim Zalewski, Intendent Jeneralny Skarbu w Kom. Rz. Przychodów i Skarbu. — Adam Gutkowski, Referent w Sekcji Dóbr w téjże Kommissji. — Mikołaj Michniewski, Assesor w téjże Kommissji. — Stanisław Plewczyński, Kassjer Jeneralny Banku Polskiego. — Edward Plewiński, Sekretarz Jeneralny w Kom. Centralnéj Likwidacyjnéj. — Kazimierz Borakowski, Kontroller Jeneralny w Kom. Centralnéj Likwidacyjnéj. — Błażéj Rycerski, Kommissarz Skarbowy w Kom. Województwa Sandomierskiego. — Franciszek Załęski, Nadleśny Jeneralny w Kom. Województwa Sandomierskiego. — Jan Puchalski, Kommissarz Skarbowy w Kom. Województwa Lubelskiego. — Leon Morawski, Naczelnik Straży Granicznéj w Województwie Lubelskiem. — Franciszek Ziemęcki, Referent w Sekcji Skarbowéj Kom. Wojew. Mazowieckiego. Tadeusz Żmigrodzki, Nadleśny Jenl. w Kom. Wojewódz. Mazowieckiego. — Tadeusz Malawski, Kommiss. Skarb. w Kom. Wojew. Podlaskiego. — Hippolit Kiciński, Nadleśny Jeneralny w Kom. Wojew. Augustowskiego. — Klemens Witkowski, Radca Izby Obrachunkowéj. — Jan Szczepkowski, Pisarz Izby Obrachunkowéj. — Karól Zuberbier, Naczelnik Buchhalterji w Izbie Obrachunk. — Ignacy Wojciechowski, Radca Prokuratorji Jeneralnéj. — Michał Kulczycki, Sekretarz Jeneralny w téjże Prokuratorji. — Karól Hube, Sekretarz w téjże Prokuratorji.

— N. Pani w dniu przedonegdajszym oprócz szpitalu Dzieciątka Jezus, raczyła także zwiedzić szkołę guwernantek oraz klasztor panien Sakramentek.

— Onegdaj jako w uróczystość imienin J. C. Mości W. Xięcia Cesarzewicza Konstantego tudzież J. C. M. W. Xięcia Konstantego syna N. Pana, odbyło się nabożeństwo w kaplicy Zamkowéj w obec N. PAŃSTWA JJ. CC. MM. Wielkich Xiążąt, J. K. M. Xięcia Wilhelma pruskiego i wielu znakomitych osób. Podobneż nabożeństwo odbyło się w kościele metropolitalnym w obec wszelkich władz; celebrował J. W. JX. Arcybiskup Prymas, a po Mszy S. śpiewano *Te Deum*. J. W. prezydujący w radzie administracyjnéj Sobolewski dawał wielki obiad, a wieczorem oświecono stolicę.

Dyrekcja szczegółowa towarzystwa kredytowego ziemskiego województwa sandomierskiego.

Wypełniając art. 87 prawa sejmowego o towarzystwie kredytowém ziemskiém, podaje do publicznéj wiadomości, iż dobra ziemskie Tymienica z przyległościami Siekierka i Zajączków w powiecie soleckim leżące na satysfakcją należytości procentowych za ratę grudniową r. b. 1829 w trzechletnią dzierżawę przez publiczną licytacją poczynającą się od dnia 24 czerwca 1829 r. a w dniu tymże r. 1832 kończyć się mającą, najwięcéj dającemu wypuszczone zostaną; licytacja odbywać się będzie w biórze dyrekcji szczegółowéj w Radomiu w domu Wgo Pusztyniki przy ulicy Rwańskiéj stojącym Nr. 12 posiedzenia swe mającéj, do odbycia któréj dzień 17 czerwca r. b. w godzinach rannych od godziny 10 poczynając oznaczonym został.

Główniejsze warunki do licytacji są następujące:

1. Chęć licytowania mający złoży przedewszystkiém vadium monetą brzęczącą złp. 2000 na pokrycie kosztów nowéj licytacji, gdyby warunkom dzierżawy zadosyć nie uczynił.

2. Utrzymujący się przy dzierżawie obowiązany będzie bez żadnego zwrotu ponosić opłaty do gruntu przywiązane w myśl art. 41 prawa hypotecznego, tudzież ciężary wieczyste stosownie do art. 44 tegoż prawa; oraz wszelkie ciężary gruntowe do służby publicznéj należące.

3. Złoży zaraz w następującym dniu po przybiciu i utrzymaniu się przy dzierżawie całkowitą zaległość towarzystwa z kosztami i procentami, niemniéj ratę z miesiąca czerwca r. b. summę złp. 4592 gr. 8 wynoszącą, przez przybliżenie wyrachowaną, z któréj summy złożone vadium potrącone mu zostanie.

4. Przyjmie obowiązek dalszego wnoszenia towarzystwu regularnie opłat przypadających każdego 1 grudnia i 1 czerwca złp. 2083 gr. 6 a zatém wciągu dzierżawy pięć rat podobnych opłaci.

5. Odda dobra po wyjściu z dzierżawy w takim stanie w jakim je odbierze.

6. Zrzecze się wszelkich pretensji z czasu dzierżawy za jakiekolwiek bądź nakłady gruntowe, tudzież za nieodebranie dóbr w przyzwoitym stanie, bądź z jakiegokolwiek innego tytułu.

7. Nakoniec dzierżawca za wszelkie uchybienia opłat towarzystwu i skarbowi przypadłych, poddaje się exekucji administracyjnéj towarzystwa i wszystkie spory wyniknąć mogące z tytułu dzierżawy nie do sądu iść mają, lecz rozstrzygane będą w drodze administracyjnéj przez władze towarzystwa.

O stanie tych dóbr i dalszych warunkach każdy interessent w biórze dyrekcji szczegółowéj poinformować się może. — W Radomiu dnia 11 maja 1829 r. — Prezes (podpisano) *Horoch*. — Pisarz *Januszewicz*.

— Zawiadamia się szanowną publiczność, iż na mocy uchwały rady familijnéj sprzedane będą w mieście Warszawie pod Nr. 615 przy ulicy Danielewiczowskiéj po ś. p. Janie Jerzym Kurtz ruchomości składające się z garderoby mezkiéj broni, różnego rodzaju, a szczegolniéj z zapasu win różnego gatunku i ceny, z Araku de Goa i de Batavia w butelkach, zacząwszy od dnia 5 czerwca codziennie od godziny 10téj zrana do drugiéj z południa.

— Nowy Arcybiskup gnieźnieński i poznański Wolicki, wydał przy objęciu swego urzędowania list pasterski do duchowieństwa z napominaniem, aby obowiązki swoje godnie pełniło.

— Donoszą z Poznania, że Paganini w przejeździe do Warszawy, dawał tam koncert, na który liczna zgromadziła się publiczność.

— Zeszyt majowy *Pamiętnika umiejętności czystych i stosowanych*, który w tych dniach wyszedł, zawiéra: Myśli o prawdzie, zebrane przez A. A. — Krótka wiadomość o kanclerzach królestwa polskiego i W. X. litewskiego; przez X. Stankiewicza S. P. (Dokończenie). — Rozmowa między Bakonem a Szekspirem. — O imionach sławiańskich i pomysłach w nich zawartych, przez H. W. — Recenzja dzieła Fr. hr. Skarbka *Théorie des richesses sociales*. — Posiedzenie król. towarzystwa przyjaciół nauk dnia 30 kwietnia b. r. — Ogłoszenia do nagród przez tož towarzystwo. — N o w e d z i e ł a: Dobiesławski, powieść narodowa z czasów Jana III. przez Anton. Kośmińskiego. Bug-Jargal, albo powstanie w St. Domingo, powieść historyczna Wiktora Hugo tłómaczona przez Panią L. Dziennik podróży do Krymu odbytéj w r. 1825, przez Kaczkowskiego D. M. Pretendenci powieść z początku XVIII wieku Alex. Bronikowskiego. Elekcja powieść tegoż, przełożona z rękopismu niemieckiego. Wspomnienie kilku innych dzieł w tym roku wyszłych. — Podróż na około świata, odbyta z rozkazu króla francuzkiego na korwecie *La Coquille* w latach 1822, 1823, 1824 i 1825; przez Dupperrey kap. fregaty, dowódzcę wyprawy. — Zdanie sprawy przez P. Mirbelą przed akademją paryzką umiejętności o botanicznéj części podróży na około świata PP. Duperrey i Durville. — Atrament niepodlegający zniszczeniu, wynaleziony przez P. Braconnot. — Żelazo rodzime znalezione w pustyni Atacama w Peru. — Śniég czerwony w krajach pod biegunem północnym położonych. — O topografji xiężyca; przez S. R. — Opis narzędzia do oznaczenia za pomocą słońca linji południkowéj, i t. d.; przez J. Milego. — Dostrzeżenia meteorologiczne obserw. astr. warsz. z miesiąca kwietnia.

Prenumerata na to pismo wynosi w Warszawie rocznie 38 złp. kwartalnie 10 złp.; na prowincji z pocztą rocznie 42 złp. kwartalnie 11 złp. Przyjmuje się u wydawców, w księgarniach Glüksberga, Brzeziny, Gałęzowskiego i w składzie Ciechanowskiego, tudzież na wszystkich urzędach i stacjach pocztowych.

— *Wiadomości od wojska działającego.* — Kampanja nad Dunajem zaczęła się obsaczeniem ważnéj twierdzy Sylistrji, uskutecznionėm d. 17 maja, równie dzielnie, jak skutecznie. Główna kwatera nieco piérwéj przeniesioną została na drugą stronę Dunaju do Czarnowody. Naczelny wódz hr. Dybicz, ściągnąwszy tam wojsko, wyruszył d. 13 maja na czele 21 bataljonów i 16 szwadronów oraz kilku pułków kozackich, przez Kuzgun ku Sylistrji. Wielki gościniec przez Rasserat, po wylewie Dunaju, stał pod wodą, a wojsko miało do pokonywania na przykréj drodze rozmaite trudności, ale pokonało z gorliwością wszelkie trudy na samo wspomnienie, iż idzie przeciw nieprzyjacielowi. Dnia 17 maja, o godzinie 3 zrana, stanął korpus podewsią Almalui, o 5 wiorst od Sylistrji, nie spotkawszy nigdzie w pochodzie nieprzyjaciela. Naczelny wódz podzielił tu korpus na trzy kolumny; prawa kolumna była pod rozkazami jenerała porucznika Bartolomeja, środkowa pod dowództwem jenerała majora Laszkiewicza, lewa pod dowództwem jenerała porucznika Krassowskiego. Piérwsza spotkała się najprzód z nieprzyjacielem, który blisko z 5,000 ludzi zajmował szańce, które wojsko rossyjskie r. z. o 2 wiorsty od Sylistrji było usypało. Dzielny attak czarnomorskiego pułku kozackiego pod okiem naczelnego wodza na massę jazdy tureckiéj, ustawionéj na wzgórzach, był hasłem do powszechnego boju. Spiesznie nadciągająca piechota uderzyła z równą gorliwością, przełamała linje nieprzyjacielskie i w niespełna kwadransie wyparowała go ze wszystkich szańców, które w punkcie tym zajmował. Kolumna środkowa poszła za tym przykładem; wszakże lewa doznała żywszego oporu, a gdy daléj obchodzić musiała, przybyła dopiéro o godzinie 2 po południu. Dowódzca jéj, jenerał Krassowski, pozwoliwszy jéj wypocząć przez godzinę, poprowadził ją przeciw dwom nader korzystnie położonym, i mocnym redutom nieprzyjacielskim, które w okamgnieniu wzięte zostały. Odpędzeni na wszystkich punktach Turcy, o tém tylko myśleli, jak się dostać do twierdzy. Flotylla dunajska pod kontradmirałem Patiniotti wspiérała ze swojéj strony te poruszenia, tak, iż obsaczenie obszernéj twierdzy Sylistrji, nietylko że w jednym dniu dokładnie uskutecznione zostało, ale nadto zbliżono się do wałów o wystrzał kartaczowy. Następnéj nocy schwytały przednie straże kozackie gońca tureckiego, którego pasza sylistryjski wysłał do Szumli z prośbą W. wezyra o posiłki i z uwiadomieniem, że Sylistrja obsaczoną została. Nieprzyjaciel miał w dniu 17 maja 400 do 500 ludzi w zabitych i rannych; ze strony rossyjskiéj albo zabito, albo raniono blisko 150 ludzi. Most w Kalarasz, którego wystawienie, wezbranie wody opóźniło, miał być ukończony za parę dni i wraz z mostem pod Hirsową, ułatwi kommunikację z lewym brzegiem Dunaju. Kommunikacje korpusu oblegającego z Bazardzikiem, Kuslodzi i Prawody są zupełnie zabezpieczone, a wysłane na zwiady oddziały spotykały tylko nieprzyjacielskich maruderów. Admirał Greigh otrzymawszy wiadomość w Sizopolis o pokazaniu się flotty tureckiéj na morzu Czarném pospieszył przeciw niéj z eskadrą pod rozkazami jego zostającą.

— Dziś zrana ciepła stopni 5. — Wczoraj w poł. ciepł 6.

FRANCJA. — Na posiedzeniu izby deputowanych dnia 19 maja, wciągu dalszym narad nad wydatkami nadzwyczajnemi w roku 1827, wniósł P. Viennet dodatek do jednego z artykułów téj osnowy. Minister skarbu ściągnie z byłego ministra spraw wewnętrznych hr. Corbiere te 20,357 fr. które wydane zostały za druk pisemek przeciw niektórym wyborcom r. 1827. — W obronie tego dodatku powiedział P. Viennet obszerną mowę, w któréj wskazał dowody na ten wydatek z rejestrów drukarni królewskiéj wyciągnięte, zbijał twierdzenie, jakoby zamiar usprawiedliwiać mógł środki, i jakoby w ówczas konieczną było dla rządu rzeczą, używać wszelkich sposobów przeciw oppozycji; nie przeczył ówczesnego istnienia tak zwanego

komitetu kierującego, lecz prowincje zaledwie o nim wiedziały, a rozsądek większości, był w czasie wyborów r. 1827 najdzielniéjszym przewodnikiem. »Utrzymywano, mówił daléj, że w pisemkach ministerjalnych, niebyło żadnych osobistych napaści, ale sam czytałem, że napaści takie w nich się znajdowały. Niechaj wié Francja, że potwarcy jeszcze dziś pobierają wielkie pensje za swoje kłamstwa. Rząd, który się sam szanuje, nie powinien wywierać wpływu w taki sposób na wybory; ma on w ręku chlubniejszy, skuteczniejszy, ale także trudniejszy sposób kierowania wyborami, starając się o dobrą administrację i o mądrą oszczędność, postępując sprawiedliwie, utrzymując godność kraju i we wszystkich czynnościach swobodnie i otwarcie do dzieła przystępując. Rząd, który tak postępuje, będzie miał zawsze większość za sobą. Ale mówią nam, że wydatki na druk tych pisemek, brane były z funduszów tajnéj policji, że zatém ministrowie, którzy niemi rozrządzali, tylko królowi sprawę z nich zdać są obowiązani. Nie jestem tego zdania; wiem wprawdzie, że nie mamy kontrolli nad wspomnionemi funduszami w ogólności, ale kiedy przypadkowo dowiadujemy się, że na inne cele obrócone zostały, nie możemy milczyć, tym bardziéj, iż policja powinna karać potwarze, a nie rozszerzać je.» Kilku członków wynurzyło w téj mierze zdania swoje, a następnie zabrał głos minister spraw wewnętrznych, i rzekł: »Należy tu odróżnić to, co jest w zwyczaju, od tego, co jest nadużyciem. Nie mogę przyjąć za bezwarunkowe zasadę izby rząd nie miał prawa bronić się wczasie nowych wyborów przez dzienniki i pisemka przeciw dziennikom i pisemkom. Utrzymują niektórzy, że zwołanie kollegiów wyborczych jest odwołaniem się do opinji publicznéj; przypuszczam, że to jest prawdą. Kiedy więc kraj ma sądzić administrację, nie słuszniejszego, jakżeby wysłuchał obrony, tych, którzy mu usprawiedliwienie składają, przeciw zarzutom oppozycji w dziennikach ogłaszanym. Rząd obowiązany będąc rozsyłać dzienniki po całym kraju, musi także używać podobnego wpływu na wszystkie prowincje. Nie przeczę, iż wpływ ten powinien się zachować w granicach prawnych, ani mu wolno obrażać uczucia honoru. Ale, mówią, że pisemka owe właśnie przekroczyły granice tego prawa, i że byli ministrowie spotwarzyli i zelżyli szanownych obywateli. Byłoby to już nie zwyczajem, ale nadużyciem, wymagającém zadosyć uczynienia, bo nigdy jeszcze nie było we Francji przywileju, któryby bronił potwarcę, lub pokrzywdziciela. Prawa przepisują drogę, jakiéj w podobnych przypadkach należy się trzymać; każdemu wolno zanieść do sądu skargę.,, — W tém miejscu przerwano ministrowi; jedni utrzymywali, że pisemka były bezimienne, a nawet bez miejsca druku, inni, że skarga byłaby bezskuteczna, bo wypadałoby skarżyć dyrektora drukarni królewskiéj. Minister spraw wewnętrznych, tak daléj mówił: "Już nie raz wychodziły pisma obelżywe bezimiennie i bez miejsca druku, a w takim razie udawano się do urzędu publicznego; teraz należało to samo uczynić. Prokurator jeneralny byłby się starał wykryć drukarnie i autora i byłby zaniósł skargę.,, — Nowy minister sprawiedliwości był tego zdania, że w razie marnotrastwa grosza publicznego, należałoby skarżyć ministra, który się tego przestępstwa dopuścił, a zachodzący przypadek jest nowym dowodem, jak potrzebne jest prawo o odpowiedzialności ministrów. "Już jako deputowany, mówił daléj, wynurzałem kilkakrotnie życzenia moje w téj mierze i powtarzam je teraz z nadmienieniem, że ministrowie chętnie przyjmą wszelkie w téj mierze propozycje.,. — Oświadczenie to zaspokoiło izbę i Pan Viennet byłby może cofnął swoj wniosek, gdyby prezes nie był go oddał pod głosowanie. Izba odrzuciła go. Inny dodatek wniesiony przez P. Duvergier de Hauranne był téj osnowy: W czasie, kiedy izby są zgromadzone, żaden wydatek bez ich zezwolenia nie może być czyniony. — Minister skarbu sprzeciwił się temu, z téj przyczyny, że zachodzić mogą wydatki, które natychmiast ogłaszać byłoby nieroztropnie. Minister marynarki zawołał z swego miejsca: "Grecy umierali z głodu; zanieśliśmy im pomoc, ale względy wyższéj polityki nie dozwalały nam podać do wiadomości publicznéj ten czyn ludzki. Wzięliśmy za to odpowiedzialność na siebie, chociaż izby były zgromadzone.,, — W końcu odrzuciła izba i ten wniosek.

— Otrzymano wiadomość że dnia 7 maja stracono w Oporto 12 dwanaście osób znakomitych, a 11 deportowano do Angola i Goa.

HISZPANJA. — *Z Madrytu dnia* 18 *maja*. — W miejscu, gdzie stało miasto Torrevieja wznawia się nieustannie trzęsienie ziemi. Wszyscy mieszkańcy uciekają z tamtych okolic i podobno sprawdzi się niestety, że całe tamtejsze nadbrzeże w głębi ziemi już należy do morza i że nieco mocniejsze trzęsienie zupełnie pochłonie w morzu tę przestrzeń ziemi. Już dawno uważano, że ile razy była burza morska, tyle razy w piwnicach pobliskich miasta Murcji, oraz w studniach przypływała woda słona.

NIDERLANDY. — Oto jest krótki rys czynności ostatniego sejmu niderlandzkiego: Sejm trwał od 20 październik a r. z. do 19 maja r. b. zatém przez 7 miesięcy. W tym przeciągu czasu, druga izba odbyła 72 posiedzeń. W rocznikach niderlandzkich będzie on równie ważny, jak w rocznikach angielskich tegoroczny parlament, albowiem uchwalone w dniu 28 z. m. zniesienie uciążliwych praw wyjątkowych z r. 1815 jest tak szczęśliwym postępem swobód konstytucyjnych, jak w Anglji przypuszczenie katolików do używania praw obywatelskich. Następujące przedmioty najwięcéj zatrudniały izby: 1.) Projekt P. Brouckere względem praw wyjątkowych. 2.) Podział Niderlandów na obwody sądowe. 3.) Nowa redakcja kodexu cywilnego. 4.) Dyskussje nad licznemi petycjami, szczególniéj z powodu wyłączności uczenia i podatków od mielenia podanych. 5.) Zaprowadzenie sądów przysięgłych. 6.) Budżet dziesięcioletni. 7.) Adres do króla. 8.) Prawo przeciw zatruwającym chléb piekarzom. — Jakkolwiek wiele projektów było odrzuconych, jednakże niemniéj dla tego pomyślne z tylu dyskussji, zwłaszcza na opinję publiczną spłynęły skutki, nie jedno mylne rozumienie polityczne sprostowane zostało, nie jedno nadużycie w zarodach wstrzymane. Bo téż nie jest jedynym zamiarem dyskussji władzy prawodawczéj stanowić prawa, ale także roztrząsać projekta i nad tém czuwać aby do xięgi praw nie wciskały się uchwały, niezgodne z życzeniem i potrzebami większości narodu, oraz sposobić obyczaje publiczne do przyjmowania praw z przekonaniem o ich potrzebie.

TEATR NARODOWY. Dziś komedja: *Pan Geldhab czyli Spanoszony Przybysz*, i balet *Apollo i Midas*.

GABINET TOPOGRAFICZNY w salach redutowych.

KANTOR GŁÓWNY GAZETY POL. PRZY ULICY NOWOMIEJSKIEJ NRO 163. W DRUKARNI GAŁĘZOWSKIEGO PRZY ULICY ZABIEJ NRO 474.